

Briselē, 26.1.2018.
COM(2018) 47 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

**par to, kā īsteno Eiropas Parlamenta un Padomes 2005. gada 12. janvāra Regulu (EK)
Nr. 184/2005 par Kopienas statistiku attiecībā uz maksājumu bilanci, starptautisko
pakalpojumu tirdzniecību un ārvalstu tiešajiem ieguldījumiem**

1. IEVADS

Regulas (EK) Nr. 184/2005 par Kopienas statistiku attiecībā uz maksājumu bilanci, starptautisko pakalpojumu tirdzniecību un ārvalstu tiešajiem ieguldījumiem ("Regula")¹ mērķis ir izveidot kopēju sistēmu un statistikas kvalitātes standartus sistemātiskai Eiropas Savienības statistikas sagatavošanai par šiem tematiem.

Regulas 12. pantā ir noteikts, ka Komisijai līdz 2018. gada 28. februārim un pēc tam reizi piecos gados jāiesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojums par šīs regulas īstenošanu. Ziņojumā:

- (1) jānovērtē par maksājumu bilanci, starptautisko pakalpojumu tirdzniecību un ārvalstu tiešajiem ieguldījumiem iesniegto datu kvalitāte;
- (2) salīdzinājumā ar izmaksām jāizvērtē ieguvumi, kurus no sagatavotās statistikas gūst Eiropas Savienība, tās dalībvalstis, kā arī statistikas informācijas sniedzēji un lietotāji;
- (3) ņemot vērā rezultātus, jānosaka jomas, kurās varētu veikt uzlabojumus, kā arī jebkādas grozījumus, kas tiek uzskatīti par vajadzīgiem.

Saskaņā ar minēto pantu šajā ziņojumā ir aplūkoti būtiski aspekti saistībā ar dalībvalstu veikto Regulas (EK) Nr. 184/2005 īstenošanu, kā arī pasākumi, kurus Komisija ir veikusi, lai nodrošinātu, ka ES līmeņa statistika par maksājumu bilanci, starptautisko pakalpojumu tirdzniecību un ārvalstu tiešajiem ieguldījumiem atbilst augstiem kvalitātes standartiem.

2. ĪSTENOŠANAS PASĀKUMI

Kopš Regulas (EK) Nr. 184/2005 pieņemšanas Komisija ir pieņēmusi šādus grozījumu vai īstenošanas tiesību aktus:

- (1) Komisijas Regula (EK) Nr. 601/2006²;
- (2) Komisijas Regula (EK) Nr. 602/2006³;
- (3) Komisijas Regula (EK) Nr. 1055/2008⁴;
- (4) Komisijas Regula (EK) Nr. 707/2009⁵;
- (5) Komisijas Regula (ES) Nr. 555/2012⁶.

¹ OV L 35, 8.2.2005., 23. lpp.

² Komisijas 2006. gada 18. aprīļa Regula (EK) Nr. 601/2006, ar ko īsteno Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 184/2005 attiecībā uz datu nosūtīšanas formātu un procedūru (OV L 106, 19.4.2006., 7. lpp.).

³ Komisijas 2006. gada 18. aprīļa Regula (EK) Nr. 602/2006, ar ko īsteno Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 184/2005 attiecībā uz datu nosūtīšanas formātu un procedūru (OV L 106, 19.4.2006., 10. lpp.).

⁴ Komisijas 2008. gada 27. oktobra Regula (EK) Nr. 1055/2008, ar kuru īsteno Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 184/2005 saistībā ar kvalitātes kritērijiem un kvalitātes ziņojumiem, kas attiecas uz maksājumu bilances statistiku (OV L 283, 28.10.2008., 3. lpp.).

⁵ Komisijas 2009. gada 5. augusta Regula (EK) Nr. 707/2009, ar ko attiecībā uz datu prasību atjaunināšanu groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 184/2005 par Kopienas statistiku attiecībā uz maksājumu bilanci, starptautisko pakalpojumu tirdzniecību un ārvalstu tiešajiem ieguldījumiem (OV L 204, 6.8.2009., 3. lpp.).

⁶ Komisijas 2012. gada 22. jūnija Regula (EK) Nr. 555/2012, ar ko attiecībā uz datu prasību un definīciju atjaunināšanu groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 184/2005 par Kopienas statistiku attiecībā uz maksājumu bilanci, starptautisko pakalpojumu tirdzniecību un ārvalstu tiešajiem ieguldījumiem (OV L 166, 27.6.2012., 22. lpp.).

Šie tiesību akti nosaka:

- vajadzīgo datu formātu un procedūru, kas dalībvalstīm jāievēro, nosūtot datus *Eurostat*;
- kad dalībvalstīm ir jāiesniedz jauni dati; un
- grafiku un kvalitātes kritērijus, kas piemērojami valstu kvalitātes ziņojumiem.

Starptautiskā Valūtas fonda maksājumu bilances rokasgrāmatas sestais izdevums (MBR 6), kas publicēts 2009. gadā, nodrošina konceptuālu satvaru, kas SVF dalībvalstīm jāizmanto, apkopojot maksājumu bilances un starptautisko ieguldījumu pozīcijas statistiku. Tajā ir paredzētas vienotas definīcijas un klasifikācijas, kas ir izstrādātas, lai radītu vienotu bāzi datu par ārējām norisēm vākšanai un apkopošanai, kā arī ļautu salīdzināt datus no dažādām valstīm. ES līmenī prasības attiecībā uz maksājumu bilances statistiku ir paredzētas Regulā (EK) Nr. 555/2012.

3. SVARĪGĀKĀS ATTIECĪGĀS DATU KOPAS

Maksājumu bilances statistika nodrošina visaptverošu informāciju par darījumiem starp ekonomiku, par kuru ziņo, un pārējo pasauli. Regula (EK) Nr. 184/2005 attiecas uz šādu piecu datu kopu vākšanu:

- (1) ikmēneša statistika par maksājumu bilanci;
- (2) ceturkšņa statistika par maksājumu bilanci un starptautisko ieguldījumu pozīciju;
- (3) ikgadējā statistika par starptautisko pakalpojumu tirdzniecību;
- (4) ārvalstu tiešo ieguldījumu darījumi (tostarp ienākumi);
- (5) ārvalstu tiešo ieguldījumu pozīcijas.

Eurostat ievāc datus no dalībvalstīm attiecībā uz katru no šīm datu kopām. Šie dati tiek izmantoti, lai sagatavotu ES agregātus, kas tiek publicēti *Eurostat* tiešsaistes uzziņu datubāzē kopā ar datiem no atsevišķām dalībvalstīm.

Ikmēneša maksājumu bilances dati un pirmie agrīnie ceturkšņa maksājumu bilances dati, kas ir atvasināti no ikmēneša aplēsēm, ir pieejami septiņas nedēļas pēc pārskata perioda beigām. Pirmās ceturkšņa maksājumu bilances/starptautisko ieguldījumu pozīcijas aplēses tiek publicētas 14 nedēļas pēc pārskata perioda beigām. Ceturkšņa maksājumu bilance ietver daudz plašāku informācijas klāstu nekā ikmēneša sākotnējās aplēses, un tā ir izklāstīta sīkāk. Finanšu jomā fakts, ka dati par maksājumu bilances finanšu kontu, ieguldījumu ienākumiem un starptautisko ieguldījumu pozīciju tiek ievākti vienā laikā un saskaņotā veidā, uzlabo to aplēšu kvalitāti un ļauj veikt izsmeļošāku pārrobežu attiecību analīzi. Ceturkšņa maksājumu bilance/starptautisko ieguldījumu pozīcija arī ietver galveno ekonomisko partneru, jo īpaši svarīgāko attīstīto un jaunietekmes valstu, ģeogrāfisku iedalījumu.

Eurostat arī publicēja sīkāk izstrādātu ikgadējo statistiku par starptautisko pakalpojumu tirdzniecību un ārvalstu tiešajiem ieguldījumiem (ĀTI). Ikgadējie ĀTI dati, kuru pamatā ir uzņēmumu gada finanšu pārskati, nodrošina vairāk informācijas nekā ceturkšņa ĀTI dati. Tas ļauj sniegt vairāk informācijas un veikt pilnīgākas uzkrāto ĀTI, dažādu to versiju komponentu un ĀTI ienākumu kvalitātes pārbaudes. Ikgadējie dati par starptautisko pakalpojumu

tirdzniecību ir iedalīti visaptverošā pakalpojumu posteņu sarakstā atbilstoši *Geo 5* ģeogrāfiskam iedalījumam⁷. Dalībvalstis nodrošina datus deviņu mēnešus pēc pārskata perioda beigām, un *Eurostat* tos publicē divus līdz trīs mēnešus vēlāk. Ikgadējā ĀTI statistika ietver datus par plūsmām un uzkrātajiem lielumiem, kas ir iedalīti atbilstoši instrumenta veidam, partnervalstij un saimnieciskajai darbībai. Dalībvalstīm ir jāsniedz arī atsevišķa ĀTI statistika par rezidējošām īpašam nolūkam dibinātām sabiedrībām. Dalībvalstis nosūta *Eurostat* savus datus deviņus mēnešus pēc pārskata perioda beigām, un *Eurostat* publicē datus pēc datu pārbaudes un apstrādes aptuveni trīs mēnešus vēlāk.

4. SAGATAVOTĀS STATISTIKAS KVALITĀTE

Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 184/2005 4. panta 2. punktu dalībvalstīm ir jāsniedz Komisijai ziņojums par iesniegto datu kvalitāti. Turklāt 4. panta 4. punktā ir noteikts, ka *Eurostat* nosūtīto datu kvalitāte ir jānovērtē, pamatojoties uz kvalitātes ziņojumiem, ko veic, izmantojot Eiropas Statistikas sistēmas komitejas palīdzību. Turpmāk izklāstītā analīze attiecas uz jaunākajiem pieejamajiem kvalitātes ziņojumiem, kurus dalībvalstis sniegušas 2016. gadā. Kvalitāte ir novērtēta, pamatojoties uz Regulā (EK) Nr. 1055/2008 noteiktajiem galvenajiem kritērijiem.

4.1. Metodikas pamatotības dimensija un statistikas procedūras

Maksājumu bilances, starptautisko pakalpojumu tirdzniecības un ārvalstu tiešo ieguldījumu statistikas apkopošanā izmantotās metodikas pamatotības dimensija un statistikas procedūras, koncepcijas, definīcijas un prakses kopumā atbilst MBR 6 izklāstītajiem principiem un pamatnostādņēm. To kontekstā ir ņemti vērā konkrētie ES līmenī apstiprinātie noteikumi par eurozonas un ES agregātu sagatavošanu.

4.2. Savlaicīgums un punktualitāte

Dati par ikmēneša un ceturkšņa maksājumu bilanci, ceturkšņa starptautisko ieguldījumu pozīciju, ārvalstu tiešajiem ieguldījumiem, kā arī ikgadējā statistika par starptautisko pakalpojumu tirdzniecību tika iesniegta daudz punktuālāk nekā saistībā ar iepriekšējo kvalitātes ziņojumu, kas aptvēra 2015. gadu. Četras dalībvalstis iesniedza savus datus pirms termiņa vai termiņā.

4.3. Datu pieejamība

4.3.1. Pilnīgums

Salīdzinājumā ar iepriekšējo kvalitātes ziņojumu datu pilnīgums ir nedaudz uzlabojies, un uzskatāmi uzlabojumi bija vērojami saistībā ar ceturkšņa maksājumu bilanci un ārvalstu tiešajiem ieguldījumiem. Visas 28 dalībvalstis attiecībā uz 2016. gada pārskata mēnešiem nodrošināja pilnīgu atbilstību saistībā ar ikmēneša un ceturkšņa maksājumu bilanci un ceturkšņa starptautisko ieguldījumu pozīciju. Dati par starptautisko tirdzniecību vidēji bija pilnīgi 98 % apmērā. Saskaņā ar aplēsēm vidējais visas ES atbilstības rādītājs bija 98 % attiecībā uz ĀTI plūsmām un 99 % attiecībā uz ĀTI uzkrātajiem lielumiem.

⁷ Ģeogrāfiskā iedalījuma 5. līmenis ietver valstis vai valstu grupas, kas ietvertas Komisijas Regulas (ES) Nr. 555/2012 6. tabulā “Ģeogrāfiskā iedalījuma līmeņi”.

4.3.2. Pieejamība un skaidrība

Dati par maksājumu bilanci, starptautisko ieguldījumu pozīciju, starptautisko pakalpojumu tirdzniecību un ārvalstu tiešajiem ieguldījumiem interesē plašu dažādu lietotāju loku. Šie dati tiek plaši izmantoti ES politikas veidošanā, lietotāji – uzņēmējdarbības un pētniecības/akadēmisko aprindu pārstāvji – tos izmanto makroekonomikas analīzē, un šos datus izmanto arī plašāka sabiedrība.

Eurostat savā publiskajā datubāzē publicē ikmēneša un ceturkšņa maksājumu bilanci, ceturkšņa starptautisko ieguldījumu pozīcijas un informāciju par pārvērtēšanu, ikgadējo statistiku par starptautisko pakalpojumu tirdzniecību, kā arī ārvalstu tiešo ieguldījumu datus. Dati ir pieejami arī valstu tīmekļa vietnēs, kur tos papildina attiecīgie metadati. Tomēr no valstu politikas attiecībā uz šo datu izplatīšanu izriet atsevišķi ierobežojumi.

Datu, kas ir darīti pieejami galalietotājiem, daudzums ir apmierinošs; 18 dalībvalstis ļauj publicēt 100 % no galvenajiem ceturkšņa maksājumu bilances posteņiem. Tomēr dažas valstis turpina pārmērīgi atzīmēt savus valsts datus kā “nepublicējamus” vai “konfidenciālus” — dažos gadījumos ar kvalitāti saistītu atrunu dēļ. Tas ierobežo lietotājiem regulāri sniegtās statistikas informācijas vērtību. Tas arī rada šķēršļus atbilstošai politikas analīzei, pamatojoties uz ES mēroga statistiku. Atzīmes “konfidenciāli” izmantojums ir kļuvis biežāks, jo īpaši attiecībā uz ikgadējiem datiem, un tas ir skaidrojams ar datu sīkākas izstrādātības līmeni, kas izrietēja no MBR 6 īstenošanas ES mērogā.

4.4. Precizitāte un ticamība

Gan ikmēneša, gan ceturkšņa maksājumu bilancē preču, pakalpojumu un sekundārā ienākuma kontos tika reģistrētas salīdzinoši nelielas pārskatīšanas. Salīdzinājumā ar iepriekšējiem ziņošanas periodiem sākotnējo ienākumu kontā tika veikts lielāks skaits pārskatīšanu — galvenokārt no tiešajiem ieguldījumiem gūtā ienākuma dēļ. Tas daļēji skaidrojams ar apstākli, ka informācija par tiešajiem ieguldījumiem un to ienākuma komponentiem ir pilnīgāka gada griezumā, kad kļūst pieejami uzņēmumu gada finanšu pārskati. Finanšu konta posteņu gadījumā izmaiņu vidējās vērtības parasti bija lielākas nekā tekošo kontu posteņu gadījumā, bet pārskatīšanas, kas ietekmē galvenos starptautisko ieguldījumu pozīcijas posteņus, bija daudz mazākas nekā maksājumu bilances gadījumā.

4.5. Iekšējā konsekvence

Kopumā atbilstība integritātes noteikumiem ir apmierinoša. Ceturkšņa un ikgadējos datus par starptautisko pakalpojumu tirdzniecību un ārvalstu tiešajiem ieguldījumiem nav gandrīz nekādu neatbilstību. Dalībvalstis ir ieguldījušas vērā ņemamas pūles, lai samazinātu kļūdu un izlaidumu skaitu, tādēļ kļūdu un izlaidumu skaits saistībā ar tekošo kontu un starptautisko ieguldījumu pozīciju ir mazāks. Tomēr dažās citās jomās joprojām ir konstatējamās būtiskas kļūdas un izlaidumi.

4.6. Ārējā konsekvence

Kopumā visā ES maksājumu bilances dati un statistika par starptautisko preču tirdzniecību joprojām ir ļoti konsekventa. Neatbilstības parasti ir skaidrojamas ar metodikas atšķirībām, kas ir pamatotas atbilstīgi piemērotajiem metodikas standartiem. Vairāku dalībvalstu

gadījumā maksājumu bilances tekošais konts pilnīgi vai lielā mērā atbilda nacionālajiem kontiem, turpretī citas valstis uzrādīja dažkārt pat ievērojamas neatbilstības starp tiem.

4.7. Asimetrijas

Asimetrijas ES joprojām rada problēmu. Tekošā konta komponentu asimetrijas laika griezumā ir visai stabilas, tomēr tās pat ir nedaudz palielinājušās attiecībā uz tiešo ieguldījumu plūsmām. Nesen izveidotā Eurostat darba grupa pakalpojumu sniegšanas jomā laika griezumā varētu sniegt papildu informāciju par sektoriem/sniegšanas veidiem, saistībā ar kuriem rodas kļūdas un neatbilstības.

5. IEGUVUMI LIETOTĀJIEM UN MAKSĀJUMU BILANCES STATISTIKAS NOZĪME

Regula (EK) Nr. 184/2005 ir atbilde uz datu lietotāju vajadzībām.

Attiecīgās valsts un starptautiskās iestādes, tostarp Komisija, Padome, Eiropas Centrālā banka, SVF, Starptautisko norēķinu banka, ESAO, G7 un G20, intensīvi izmanto maksājumu bilances statistikas datus politikas veidošanā.

Maksājumu bilances un starptautisko ieguldījumu pozīcijas statistiku izmanto monetārajā politikā. Kopā ar citiem rādītājiem statistika par preču un pakalpojumu apriti tiek izmantota, lai novērtētu ārējā pieprasījuma inflācijas spiedienu uz attiecīgajām ekonomikām un noteiktu neto eksporta sniegtā ieguldījuma apmēru iekšzemes kopproduktā. Dati par maksājumu bilanci un starptautisko ieguldījumu pozīciju tiek izmantoti, lai novērtētu valstu (gan to valstu, kurām ir sava valūta, gan monetārajām savienībām, piemēram, eurozonai, piederošu valstu) ekonomiku ārējo līdzsvaru, kā arī iespējamu spiedienu uz valūtas kursu. Dati par maksājumu bilanci un starptautisko ieguldījumu pozīciju tiek plaši izmantoti makroekonomikas nelīdzsvarotības procedūrā.

Maksājumu bilances statistika ir iekļauta arī konverģences ziņojumos, ko par atsevišķām dalībvalstīm, kuras vēl nepiedalās ekonomiskajā vai monetārajā savienībā, ir sagatavojuši un publicējuši Komisija un Eiropas Centrālā banka.

Līguma par Eiropas Savienības darbību 143. un 144. pantā ir sniegta skaidra atsauce uz maksājumu bilanci. Šajos pantos ir noteikts, ka Komisijai ir regulāri jāinformē Padome par norisēm saistībā ar maksājumu bilances situāciju dalībvalstīs, kuras neietilpst ekonomiskajā un monetārajā savienībā.

Ar tekošo kontu saistītās norises atsevišķās dalībvalstīs tiek analizētas saistībā ar katras valsts konkurētspēju, savukārt statistikas dati par tiešajiem un portfeļa ieguldījumiem tiek izmantoti, lai analizētu dalībvalstu pievilcību starptautiskajiem ieguldītājiem.

Maksājumu statistikas bilancei vajadzētu būt saskanīgai ar citiem būtiskiem statistikas datiem, ko vāc saistītās ES nozīmes statistikas jomās, piemēram, saistībā ar:

- (1) iekšzemes kopproduktu (ietverot pārrobežu darījumus ar precēm un pakalpojumiem), tostarp ātrajām aplēsēm, kuru veikšanai ir vajadzīgi ikmēneša maksājumu bilances rādītāji;

- (2) nacionālo kopienākumu (ietverot pārrobežu darījumus ar precēm un pakalpojumiem, kā arī ienākumu);
- (3) pārējās pasaules kontu ES un eurozonas ceturkšņa sektoru kontos, tostarp finanšu kontos.

Papildus galvenajiem agregātiem dažiem lietotājiem ir īpaši svarīgi konkrēti posteņi:

- tirdzniecības sarunām un muitas politikas noteikšanai ir svarīga sīka informācija par starptautisko pakalpojumu tirdzniecību, ko katru gadu publicē *Eurostat*;
- maksājumu bilances statistikas ģeogrāfiskais iedalījums palīdz pārraudzīt mijiedarbību starp dalībvalstīm un citām valstīm;
- finanšu plūsmu un uzkrāto lielumu struktūra (attiecībā uz tiešajiem ieguldījumiem, portfeļieguldījumiem un citiem ieguldījumiem) ir vērtīga finanšu stabilitātes novērtēšanai;
- sīka informācija par ĀTI plūsmām ir svarīga, lai novērtētu atsevišķu tirgu atvērtības pakāpi vai ieguldītā tiešo ieguldījumu kapitāla vispārējo rentabilitāti.

Maksājumu bilances darba grupa atzīst, ka no Regulas (EK) Nr. 184/2005 īstenošanas ir izrietējuši vairāki uzlabojumi saistībā ar maksājumu bilances statistiku. Lai novērtētu, kā šī īstenošana ir sniegusi labumu valstu datu apkopotājiem un lietotājiem, darba grupa tika aicināta piešķirt vērtējumu diapazonā no 1 līdz 5. Vērtējums 1 nozīmē, ka Regula (EK) Nr. 184/2005 ir sniegusi ļoti nelielus ieguvumus, savukārt vērtējums 5 nozīmē, ka tā ir sniegusi lielākos iespējamus ieguvumus.

- Vidējais vērtējums attiecībā uz to, cik pieejami datu lietotājiem ir sīki sagatavoti dati par maksājumu bilanci, starptautisko pakalpojumu tirdzniecību un ārvalstu tiešajiem ieguldījumiem, ir 4,0.
- Vidējais novērtējums attiecībā uz to, cik pieejami datu lietotājiem ir savlaicīgāk un punktuālāk nodrošināti dati par maksājumu bilanci, starptautisko pakalpojumu tirdzniecību un ārvalstu tiešajiem ieguldījumiem pieejamību, ir 3,9.
- Vidējais novērtējums attiecībā uz labāku maksājumu bilances datu un nacionālo kontu datu savstarpējo atbilstību ir 4,0.

Tika arī norādīts, ka metodoloģiskās izmaiņas un jaunie MBR 6 standarti, kas 2014. gadā tika ieviesti ar Komisijas Regulu (ES) Nr. 555/2012, kopā ar pastiprinātu uzmanību, kas veltīta starptautisko ieguldījumu pozīcijas datiem, sniedza skaidrību un svarīgu papildu informāciju statistikas datu lietotājiem, kas ir iesaistīti makroekonomiskās politikas veidošanā un ekonomikas pētniecībā. Vēl viens atzīts ieguvums ir apstākļi, ka Regula (EK) Nr. 184/2005 ir uzlabojusi dalībvalstu datu salīdzināmību un konsekvenču.

6. MAKSĀJUMU BILANCES STATISTIKAS IZMAKSAS UN SLOGS

Valstu datu apkopotāji ir norādījuši, ka, lai apkopotu statistiku par maksājumu bilanci, starptautisko pakalpojumu tirdzniecību un ārvalstu tiešajiem ieguldījumiem, viņi izmanto datus no primārās statistikas. Viņi balstās uz virkni primārās statistikas avotu, tostarp muitas datiem, datiem no apsekojuma par preču tirdzniecību ES teritorijā, datiem no uzņēmumu reģistriem, nodokļu administrācijām, datiem par nekustamo īpašumu un tūrisma statistiku. Dalībvalstīm ir sarežģīti nošķirt konkrētās izmaksas, kas rodas, vācot un sagatavojot Regulā (EK) Nr. 184/2005 prasītos datus, no kopējām izmaksām, kas rodas, vācot datus citiem mērķiem.

Maksājumu bilances darba grupa lēš, ka tiešais darba ieguldījums, kas vajadzīgs maksājumu bilances statistikas sagatavošanai un izplatīšanai ES, ir aptuveni 722 pilnslodzes ekvivalenti (pamatojoties uz 24 dalībvalstīm⁸). Šie resursi ir sadalīti starp dažādām maksājumu bilances jomām. Datu kopa, kas absorbē lielāko daļu ieguldījuma, ir ceturkšņa maksājumu bilance, kas patērē 48,1 % resursu. Tai seko statistika par ikmēneša maksājumu bilanci (20,2 %), ārvalstu tiešajiem ieguldījumiem (16,1 %) un starptautisko pakalpojumu tirdzniecību (15,7 %).

Dalībvalstis lēš, ka uzkrājumi, kas izriet no tā, ka pirms Regulas (EK) Nr. 184/2005 pieņemšanas *Eurostat* netika sūtīti dati, veido 10,4 % pilnslodzes ekvivalentu. Maksājumu bilances dati ir vajadzīgi arī valstu mērķiem, un dalībvalstis tos vāca jau pirms regulas pieņemšanas. Tas nozīmē, ka ir vajadzīgi tikai nelieli papildu resursi, lai nodrošinātu atbilstību šīm prasībām. Būtu arī jāpatur prātā, ka Regulas (EK) Nr. 184/2005 prasības un citu valsts un starptautisko iestāžu, jo īpaši Eiropas Centrālās bankas un SVF, datu pieprasījumi ievērojami pārklājas. Dati, ko dalībvalstis ir sagatavojušas konkrētiem Regulā (EK) Nr. 184/2005 noteiktiem mērķiem, nav atšķirami no datiem, kas ir sagatavoti saskaņā ar citām datu prasībām.

Dalībvalstīm ir ļoti maz informācijas par slogu, ko respondentiem rada vajadzība apkopot datus par maksājumu bilanci, starptautisko pakalpojumu tirdzniecību un ārvalstu tiešajiem ieguldījumiem, un informācija, kas ir to rīcībā, ne vienmēr ļauj veikt aplēses.

7. JOMAS, KURĀS VARĒTU VEIKT UZLABOJUMUS VAI GROZĪJUMUS

Regulas (EK) Nr. 184/2005 5. panta 3. punktā ir noteikts, ka Komisijai (*Eurostat*) līdz 2018. gada 20. jūlijam ir jāsāk izmēģinājuma pētījumi, kurus veic dalībvalstis, saistībā ar ikgadējo ārvalstu tiešo ieguldījumu statistiku, pamatojoties uz faktisko īpašumtiesību jēdzienu, un ārvalstu tiešo ieguldījumu statistiku, nošķirot jaunus ārvalstu tiešo ieguldījumu darījumus no uzņēmumu pārņemšanas gadījumiem. Šo pētījumu mērķis ir noteikt nosacījumus, tostarp metodoloģijas sistēmu, kas jāievēro, ieviešot šīs jaunās datu vākšanas, novērtēt to izmaksas un statistikas kvalitāti, kā arī sniegt iespēju *Eurostat* salīdzināt dažādu valstu datu vākšanas.

Otrkārt, Komisijai (*Eurostat*) līdz 2019. gada 20. jūlijam ir jāsaņem ziņojums par šo pētījumu konstatējumiem, jānosūta tas Eiropas Parlamentam un Padomei un attiecīgā gadījumā jānosaka atlikušie nosacījumi, kas ir jāizpilda, lai izstrādātu metodiku šīm datu vākšanām. 12 mēnešus pēc šā ziņojuma izdošanas atkarībā no izmēģinājuma pētījumu rezultātu novērtējuma Komisijai ir jāsniedz priekšlikums grozījumu veikšanai Regulā (EK) Nr. 184/2005, lai noteiktu metodikas un datu prasības par ārvalstu tiešo ieguldījumu ikgadējo statistiku attiecībā uz faktisko īpašumtiesību jēdzienu un ārvalstu tiešo ieguldījumu statistiku, nošķirot jaunus ārvalstu tiešo ieguldījumu darījumus un uzņēmumu pārņemšanas gadījumus.

Maksājumu bilances darba grupa uzskata, ka datu prasībām, kuru pamatā ir Regula (EK) Nr. 184/2008, samērīgā laikposmā būtu vēlams palikt nemainīgām, lai varētu atrisināt atlikušās kvalitātes problēmas un uzlabot statistikas kvalitāti. Neatrisinātās kvalitātes

⁸ *Eurostat* sāka vispārēju apspriešanu par šā ziņojuma projektu. Tā noritēja no 2017. gada 6. jūlija līdz 2017. gada 4. augustam. Uz *Eurostat* anketas jautājumiem atbildēja 24 dalībvalstis.

problēmas ir minētas ikgadējos kvalitātes ziņojumos par maksājumu bilanci, starptautisko ieguldījumu pozīciju, starptautisko pakalpojumu tirdzniecību un ārvalstu tiešo ieguldījumu statistiku (pieejama *Eurostat* tīmekļa vietnē).

Darba grupa arī ir noteikusi, ka ceturkšņa maksājumu bilances statistika ir prioritāra salīdzinājumā ar ikmēneša datiem. Maksājumu ceturkšņa bilance nodrošina sīkāku informāciju un labāku kvalitāti (piemēram, attiecībā uz pakalpojumu tirdzniecību, ārvalstu tiešo ieguldījumu kapitālu, ieguldījumu ienākumu, atlīdzību nodarbinātajiem) nekā ikmēneša maksājumu bilances statistika. Tāpēc darba grupa vēlētos, lai ikmēneša datu prasības tiktu vienkāršotas, ja to uzskata par vajadzīgu.

8. SECINĀJUMI

Regula (EK) Nr. 184/2005 ir sekmējusi ES mēroga statistikas par maksājumu bilanci, starptautisko ieguldījumu pozīciju, starptautisko pakalpojumu tirdzniecību un ārvalstu tiešajiem ieguldījumiem saskaņošanu. Tā arī ir palīdzējusi nodrošināt datu pieejamību atbilstošā laikā, kā arī lietotāju piekļuvi sīkākiem datiem. Datu kvalitāte tiek rūpīgi uzraudzīta, pamatojoties uz kvalitātes kritērijiem, kas ir saskaņoti starp dažādām attiecīgajām statistikas jomām. Tas ir palīdzējis uzlabot kvalitātes novērtējuma konsekvensi starp dažādām statistikas jomām.

Šā ziņojuma konstatējumi tiks ņemti vērā, kad Komisija vajadzības gadījumā sniegs priekšlikumu grozījumu veikšanai Regulā (EK) Nr. 184/2005, kā minēts iepriekš 7. punktā.

Ja kādā jomā tiks paredzēti stingrāki noteikumi, datu prasības citās jomās vai attiecībā uz citiem aspektiem varētu tikt vienkāršotas, lai nepieļautu izmaksu palielināšanos. Tas jo īpaši attiecas uz ikmēneša datu prasībām.